

מזכרונותיה, שאותם היא מעלה בצורה כה חיה וצבעונית, עד שהחדרנית נסחפת בהם, ורואה את עצמה בדמות הרוזנת. היא הגה בעולם שהוא ספק סרי דימונה שלה, ספק צללים מעברה של המספרת. מסעות אלה משנים את בנה הכפר הקטן, שנראית בתחילת הסרט נבוכה מול הכרך הגדול, לאשה שונה ובשלה לגמרי, בסוף הסרט.

מי זה מינלי? למעשה, מכיל סרט זה מעין סיכום לכל הקאריירה של מינלי. אומנם, במבט ראשון, מי שאינו מיטיב להכיר, רואה במינלי את סמל "ההידור המפואר והאסתטיקה המושלמת", האיש שעיצב מלודרמות וקומדיות מוסיקליות מלוטשות להפליא, עם תיאורות ותלבוזות שות מופלגות ביופיין, ועם מעט מאד נוסף על כך.

אבל במבט שני מסתבר, שמינלי הוא אחד היוצרים הבולטים בהוליווד, אשר למרות היותו פועל במסחנה הענקית של אמריקא ביימהזוהר שלה, כאשר נאלץ לקבל על עצמו תוכניות ותסריטים שהוכר תבו לו מלמעלה, הצליח לעצב ליצירתו קו אחיד ונמשך, כימעט בכל סרטיו, ור לעסוק תמיד בנושאים שהיו קרובים מאד לליבו.

מינלי, בנם של מוסיקאי ושחקנית, נולד כמעט על קרשי הבמה (באיזו שנה לא ברור כלל, ולפי הערכות שונות הוא יכול להיות היום בכל גיל שבין 64 ל-74). לפני שהגיע לבימוי סרטים היה צייר-שלטים, צייר-תיאורות, מתכנן-תלבוזות, במאי הצגות מוסיקליות מפוארות, ומנהל תיאטרון מוסיקלי גדול. הוא הכיר את כל עולם הבידור והשעשועים מבפנים. היה קרוב

ליזה מינלי בתפקיד החדרנית ועוד אחד

אינגריד ברגמן בתפקיד הרוזנת שלוש אוסקרים

לאחות ראשית בבית-משוגעים, כמשל ל-דיכוי הפרט בחברה טוטאליטארית. סרט מרתק, מבויים להפליא עליידי מילוש פורמן. בתפקיד ראשי: ג'ק ניקולסון.

*** ליהיות או לא להיות (גת, ארצות-הברית) — פארסה על הכיבוש הי נאצי בפולין, המסורת עקיצות בכל רגע, מבריקה כברק האופייני לבמאי ארנסט לוביטש, ובכל-זאת מצליחה לצבוט בלב ברגעים מסויימים. למרות שנעשתה לפני 34 שנים, היא עדיין רעננה. קארול לומי בארד וג'ק בני מצויינים בתפקידים הראשיים.

ספר של מוריס דרואון (מי שהיה בעבר שר-החינוך בצרפת) שנקרא (בערך, משום שאין הקבלה מדוייקת לשם הצרפתי) החושניות שבקיום. הספר התרכו סביב זיכרונות הרוזנת, ואף תורגם לאנגלית תחת השם רוזנת. אבל זה עדיין אינו סוף האדיטיאה של השמות. ויזיאן לי הופיעה, זמן קצר לפני מותה, במחזה מבוסס על ספר זה, ואחר-כך הוא הופיע בארצות-הברית, בשם סרט של זיכרונות. מאז נרכש כדי להפוך תסריט, עלתה חשיבותה של החדרנית בהשוואה לזו של הרוזנת («הצופים הצעירים אינם מעוניינים היום לצפות בשעתיים של זיכרונות ישיר שה" מסבירה ליזה מינלי), והוא נקרא לסירוגין נינה, כשם הגיבורה הצעירה, ועניין של זמן.

מבחינת מרכיבי הלהקה המופיעה בסרט, יש כאן כל מיני שילובים המסתים כל פירסומא. למשל: אינגריד ברגמן הופיעה עם שארל בואייה (המופיע בתפקיד-אורח) בשלושה סרטים (אורות הגז, אנטסטיה ו-שער-הניצחון). בשניים מהם זכתה בסרט האוסקר. ג'פרי אנטורת צילם את ליזה מינלי פעמיים (קאבארט וגברת בת-מזל), ובאחד משני הסרטים זכו שניהם באוסקר. ואילו כאשר צילם אנטורת את אינגריד ברגמן (רצח באוריינט אקספרס), היא זכתה באוסקר השלישי שלה.

אנטורת, שצילם גם סרטים כמו אודיטיאה בחלל ובקט זכה תוך כדי צילומי הסרט בתואר-אצולה מטעם מלכת אנגליה. וכן הלאה וכן הלאה, כל מיני פנינים לעשרת החומר הפירטומי של הסרט, וגירוי תאבונן של הקהל. כמו, למשל, רשימת 26 התלבוזות המפוארות שהוכנו במיוחד למען הסרט, ובייחוד זו העשויה סאטן לבן, עם מלמלה שחורה וכובע מקושט בשלוש ציפורי ג'ונדון, שהיא הציפור האהובה ביותר על ליזה. או השימוש ברחובות רומא וארמונותיה בכל תיאוריה, מאחר שאין דבר הדומה יותר לתיאורה אמיתית, מן הרחוב המצוי בעיר הנצח. כל זה טוב ויפה, והסרט יוצג כנראה בקרוב בכל רחבי העולם. או אפשר יהיה לדעת כיצד בדיוק השתלבו כל המרכיבים המסתים הללו יחדיו, ובשעת רצון, אם יתמזל המזל, אולי אפילו יראו אותו בישראל בעוד שנה או יותר.

תדריך

חובה לראות:

תליאביב: קן הקוקיה, אידי אמין דאדא, להיות או לא להיות.
ירושלים: קן הקוקיה, חליל-הקסם.
חיפה: קן הקוקיה.

תליאביב

*** קן הקוקיה (פאר, ארצות-הברית) — עימות בין מתחזה למטורף

ליזה מינלי ב"עניין של זמן" מזכרונות של רוזנת

(אמריקאי בפאריס), בין סבתא לנכדתה (ג'יג'י), אב לבניו (חזרה מן הגבעות). בכל המיפגשים הללו, בין אם הם מסתיי מים בסרגליה או בהפיא-אנד, סופג ניצני הדור הצעיר חלק נכבד מן העולם הפנימי של הדור המבוגר, אשר הופך בסופו של דבר חלק מן החוויה הפנימית החשובה כליכך לכל גיבור של מינלי.

עודמה שר החדרנית. ולבסוף ההידור והסיגנון המלוטש, סממנים של מיקצועיות עילאית, אבל עוד יותר מכך, כי התייפ אורות והתלבוזות בסרטיו של מינלי הם יותר מקישוטים בעלמא. אלה הן השתק פיות של מה שקורה בתוך גיבוריו פניי מה.

את כל אלה אפשר למצוא בשפע בסרטו החדש. עולמה הפנימי של החדרנית הר צעירה מופרה מן הזכרונות של הרוזנת הזקנה והוא נוטה, בסופו של דבר, להוות בעיניה מרכיב חשוב יותר מן המציאות הפתחת בפניה. בסוף הסרט, הפרשיות חדשות ומפתות. הרוזנת עצמה היה את כל חייה בתוך עולם דימויני שיערה לעצמה, ואם היא נותרה בחוסר-כל הרי זה משום שכל רכושה ירד לסימיון, במאמציה לשמור על שלמות האשלייה. היא חיה, חתלבושה ואהבה באופן שונה מכל השאר, ושלמה את המחיר מבלי להניד עפעף.

לאר הזכרונות. למען האמת, היא היתה הגיבורה הראשית בסיפור המקורי,

לאמנים ולאמנות כל חייו, ומביים סרטים בפועל מזה 34 שנים.

אמנים ומוזיקאים. ומה 34 שנים, מעמיד מינלי זה מול זה את עולם הדימוי הפנימי של גיבוריו, מול העולם החיצוני הטרוב אותם, כשהוא מעדיף בכל פעם את העולם הפנימי באשר הוא. כמה מן הסרטים ענשה מוקדשים בפירוש רק לעולמות דמויניים מסוג זה (למשל בריג'אן דון, שבו הודגש המימד הבלתי-ריאלי בכך שהעולם הסקוטי עוצב באולפן), ובסרטים אחרים מקבל העולם צורה כימעט סוריי-אליסטית (החלום באמריקאי בפאריס הוא דוגמה טובה לכך).

מאחר שהעולם הפנימי חשוב לו כליכך, מובן שמינלי מעדיף גיבורים שהתברכו בעולם כזה המצטיין בעושר מיוחד. כלומר אמנים, ולא חשב מאיוה סוג: ציירים (התאוה לחיים, אמריקאי בפאריס), סופי רים (אחדים באו במרוצה) או אנשי-קולנוע (הנבל והיפהפיה, שבועיים בעיר זרה). ואמנים אלה הם לא פעם על סף השיגעון, כאשר אינם משוגעים לגמרי, בשל חוסר היכולת שלהם לעמוד במאבק שלהם מול הריאליות.

נקודה מעניינת אחרת אצל מינלי היא המיפגש בין ניצני דורות שונים, והתפריה התדית הנובעת ממיפגש כזה, בין אם המדובר באשה מבוגרת וגבר צעיר (תה וסימפטיה), גבר מבוגר ואשה צעירה

מינלי במינלי ברגמן לחלום של חדרנית